

TANÁRI SEGÉDLET A KÖVEK CÍMŰ ELŐADÁSHOZ

A *Köveket* egy ausztrál szerzőpáros, Tom Lycos és Stefo Nantsou írta egy újsághír alapján. Annak ellenére, hogy a darabban feldolgozott autóbalesetekhez hasonlóan a mai napig is érkeznek tudósítások, a történet aktualitását mégis inkább egy barátság alakulásának és a kamasz korosztály határfeszítésének témája kínálja.

A darabot a szerzőpáros játszotta és rendezte az 1996-os melbourne-i bemutatón. Akkor és később is az előadásban megjelenő két fiút és a nyomozókat ugyanaz a két színész játszotta. A *Köveket* Magyarországon a budapesti Kolibri Színház mutatta be 2003-ban Stefo Nantsou rendezésében, és azóta számtalan előadás készült az ország különböző színházaiban.

A történet két fiú barátságát mutatja be, és azt ahogy az unalmukból, önmaguk és a barátságuk határainak feszegetéséből hogyan lesz tragédia: egy autópálya fölötti felüljáróról ledobott kővel halálos balesetet okoznak. A színdarab követi a fiúk további sorsát, a bírósági tárgyaláson át az ítéletig.

A Csokonai Színház tudatosan választott olyan darabot az általános iskola felső tagozatos korosztály számára, amely kérdéseket vet fel, gondolkodásra, további beszélgetésre kínál lehetőséget. Annak érdekében, hogy a diákok egymás között beszélgethessenek az előadásról, a kiosztott szórólapon néhány kérdést kínálunk nekik.

Emellett reméljük, hogy lesznek olyan pedagógusok, akik vállalkoznak arra, hogy kihasználva a történet és az előadás kínálta lehetőségeket, a diákokkal közösen dolgozzák fel a színházi élményt. Ehhez szeretnénk ötleteket kínálni ebben a tanári segédletben. Nem egy teljes óravázlatot kínálunk itt, hanem kérdéseket, formákat, ötleteket, amelyek közül válogathat a pedagógus, illetve amelyet a csoport igénye, a rendelkezésre álló idő és saját érdeklődése szerint tovább alakíthat, fejleszthet.

TÉMÁK, KÉRDÉSEK BESZÉLGETÉSHEZ:

Az előadás célzottan a felsőtagozatos korosztály számára készült, számukra ismerős helyszínre helyeztük a darabot, a korosztály által kedvelt zenét használtunk. Az is bizonyos, hogy abban az életszakaszban mást jelent nekik a barátság, mint a felnőtteknek. Azt gondoljuk, hogy másként nézik és mást is látnak ebben a történetben, mint mi, felnőttek, ezért érdemes nyílt kérdésekkel, a véleményükre nyitottan beszélgetni velük.

A szórólapon kínált kérdések itt kiegészítve, csoportosítva írjuk le. A kérdések egész csoportos plenáris beszélgetés részeként is átbeszélhetőek, de akár kiscsoportokban is megvitathatóak – ha a diákoknak megszokott az ilyen önálló munka –, és ez esetben a kiscsoportos beszélgetés eredményeit oszthatják meg egymással a diákok.

A történettel kapcsolatban a következő kérdéseket javasoljuk:

- Mit kapott a két fiú ettől a barátságtól? Mi tartotta leginkább össze a barátságukat?
- Milyen valódi, személyes és társadalmi határokat léptek át ők a „játékaikban”?
- Mit nyerhettek és mit veszíthettek ezekkel a „játékokkal”?
- Mikre lenne Yahoo-nak szüksége a történet végén, hogy ne menjen tönkre az élete?

A diákok személyes véleményét vizsgáló kérdések:

- Miről szólt nektek ez a történet?
- Bűnösök-e szerinted? Ha nem, miért nem? Ha igen, akkor mi pontosan a bűnük?
- Szerinted mi az öt legfontosabb dolog, ami összetart egy barátságot?
- Benned milyen kérdések születtek az előadás kapcsán?
- Ebben a történetben két fiú volt a főszereplő. Más lett volna-e a történet, ha két lányról szól?

Kérdések a színházi forma elemzéséhez:

- Melyek voltak szerinted a legizgalmasabb részek?
- Melyek voltak unalmasabbak?
- Mitől vált valami izgalmasabbá vagy unalmasabbá számodra?
- Miért dönthettek úgy, hogy egy játszóteret választanak díszletül ehhez a történethez?
- Szerinted miért csak két színész játszott a fiúkat és a rendőröket is? Jobb lett volna, ha több színész játssza őket vagy sem?
- Hogyan hatottak rád a zenék és a fények, amiket az alkotók választottak? Mennyire segítettek vagy akadályozták azt, hogy a történetet tudd követni?

A kérdések természetesen lehetséges beszélgetési irányokat jeleznek, bátran fogalmazzák át őket a csoportnak megfelelően.

DRAMATIKUS FORMÁK A FELDOLGOZÁSHOZ:

Néhány könnyen megvalósítható dramatikus formát szeretnénk kínálni arra, hogy a csoporttal ne csak beszélgetve dolgozzák fel a történetet.

Állókép – legellentmondásosabb pillanat

Kiscsoportokban készítsenek egy-egy állóképet arról, hogy szerintük mi volt a legellentmondásosabb, a leginkább vitát kiváltó pillanat az előadásban. Próbálják meg minél pontosabban megalkotni az állóképet, hogy lehetőleg meg is jelenjen benne az ellentmondás. Az állóképeket a csoportok megoszthatják egymással, és a megosztás közben próbálják minél pontosabban megfogalmazni kérdésként a benne megjelent ellentmondást.

Zárókép értelmezése és belső hangok

Idézzék vissza a csoporttal együtt az előadás **záróképét**: Yahoo, az idősebb fiú, a kupac tetején ül és a mobilját nézi. Beszélgessenek egy kicsit arról, hogy ez mit jelenthet? És mik voltak az ide vezető fontos pontok? Érdekes arról is beszélni, hogy miért veszi elő a mobilját, és mit kereshet rajta?

Belső hangok: A térben jelölje egy székkal, hogy hol ül Yahoo. A diákok állják körbe, és hangosítsák ki azokat a gondolatokat, kérdéseket, amelyek Yahoo fejében járhatnak ebben a pillanatban. Ezeket E/1. személyben mondják ki, pl. „mi lesz velem most? Nem érdekel, hogy miket beszélnek az emberek.” stb.

Forró szék

A forró szék egy olyan dramatikus forma, amelyben a „forró székben” ülő szereplővel (Yahoo-val – az idősebb fiúval, ShyBoy-jal – a fiatalabb fiúval) beszélgethet a csoport. Kérdéseket tehetnek fel, amire a székben ülő a szerepe szerint válaszol. Ezt a formát sokféle módon használhatják, de ez esetben a következőt ajánljuk: ha van kedve hozzá, akkor kipróbálhatja, hogy Ön, a pedagógus ül a székben, és válaszol Yahoo szerepéből a diákok kérdéseire. A szerepfelvételt és -levételt érdemes egy jelmezzel – mondjuk egy baseball sapka vagy kapucnis pulcsi felvételével és levételével is jelezni. A játékot érdemes azzal előkészíteni, hogy a diákok olyan kérdéseket gyűjtenek, amiket az egyik vagy a másik szereplőnek szívesen feltennének. Mielőtt elindítja a játékot, érdemes tisztázni a szabályokat: „amikor felveszem ezt a pulcsit, és leülök erre a székre, onnantól én Yahoo-t játszom, megpróbálok úgy válaszolni, ahogy ő tenné. Ti pedig feltehetitek a kérdéseiteket, beszélgethettek vele.” Ha az egyik diák például azt kérdezi a játék során, hogy „szerinted miért vagy ennyire egyedül?” akkor Ön felelheti azt, hogy „azért, mert az a szemét beköpött a zsaruknak. Minden baj ott kezdődött.” Ezzel vitát provokál, és egy erősen szubjektív nézőpontot képvisel a játékban. A szerepből való kilépést, és a játék végét is a jelmez levételével érdemes jelezni. Utána akár arról is lehet beszélgetni, hogy reflektálnak a Yahoo-ként adott válaszokra.

Állókép – páros jövőkép

Mi lesz Yahoo-val és ShyBoy-jal 5 év múlva? Készítsenek két állóképet, amiben megmutatják, hogy mit csinál, hol van a két fiú öt év múlva.

Az állóképeket mutassák be úgy, hogy egymás mellé teszik (ha ezt a tér is engedi), és a megosztásokat követően érdemes arról beszélni, hogy mitől függhet, hogy mi történik velük a továbbiakban? Mennyire függ a közvetlen környezetüktől (család, barátok)? Mennyire függ a társadalmi támogató rendszerektől (iskola, szociális ellátás)? Mennyire függ az egyéntől, az ő személyes karakterüktől, képességeiktől?

TOVÁBBI KREATÍV GYAKORLATOK

Szeretnénk ajánlani néhány komplexebb kreatív gyakorlatot, amit az előadás kapcsán, de nem feltétlenül annak az elemzéseként valósíthat meg Ön.

Játszó-terek

Ez az előadás egy játszóterre helyezte ezt a történetet. A játszóter általában a közösségi létezés tanulásának a színtere. A tizenéveseknek különös viszonyuk van a játszóterekhez, mert kapcsolódnak hozzá emlékeik, de már ki is nőttek általában ezt a helyszínt, mégis gyakran találkozni azzal, hogy visszajárnak, és ott töltik az idejüket.

A diákok készíthetnének egy maximum 3 perces videó egy játszóteren, sőt a játszóter egyetlen pontján játszódó szituációról, ami valamiért egy meghatározó pillanattá vált két vagy több ember barátságában.

Hír – színház

Ez a darab egy újságcikk alapján készült. Válasszon ki néhány rövidhírt, ami érdekes lehet a diákok számára, és kérje meg őket, hogy válasszanak ki ezek közül egyet, ami alapján egy jelenetet készítenek. A jelenet ne a hírt mutassa be, hanem annak előzményét, következményét vagy olyan aspektusát, amely nem szerepel a hírben, pedig fontos emberi vonatkozásai lehetnek.

Nagyon örülnénk neki, ha megírnák nekünk, hogy ha valamit megvalósítottak ezekből a formákból, vagy ha bármilyen más visszajelzésük van számunkra az előadás, vagy a segédlet kapcsán!

Köszönettel: a KÖVEK alkotói

